

**PËR
PROCEDURAT E PARAQITJES DHE MIRATIMIT TË PLANIT TË
INVESTIMEVE NGA OPERATORËT E TRANSMETIMIT DHE SHPËRNDARJES
SË ENERGISË ELEKTRIKE**

**KAPITULLI I
Dispozita të
Përgjithshme**

Neni 1

Autoriteti

Kjo rregullore hartohet në zbatim të neneve 20 gërma “e”; 60 pika 9 dhe 75 pika 8 të Ligjit nr. 43/2015, “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”.

Neni 2

Objekti

Objekt i kësaj rregullore janë procedurat e paraqitjes dhe miratimit nga ERE, të planit të investimeve të OST dhe OSSH.

Neni 3

Qëllimi

Qëllimi i kësaj rregullore është të përcaktojë përmbajtjen dhe afatin e dorëzimit në kohë në ERE, të planit të investimeve të OST dhe OSSH, si dhe vlerësimin dhe analizën e kriterëve të aplikueshme dhe miratimin e tyre (ose rishikimin) nga ERE, për të siguruar që planet e investimit të jenë në përputhje me parimet e planifikimit me kosto më të ulët, rregullat dhe kërkesat e zbatueshme për sigurinë e operimit të rrjetit, cilësinë e shërbimit dhe sigurinë e furnizimit si dhe kërkesat e ENTSO-E lidhur me planifikimin e zhvillimit të rrjetit.

Neni 4

Zbatimi

Kjo rregullore aplikohet për operatorët e transmetimit dhe shpërndarjes së energjisë elektrike, të cilët kanë marrë nga ERE licencë për aktivitetet respektive.

Neni 5

Përkufizime

Termet e përdorura në këtë Rregullore do të kenë kuptimet e mëposhtme:

1. **“Ligj”** do të thotë Ligji nr. 43/2015, “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”.
2. **“Bordi”** do të thotë organi vendimmarrës i ERE, i emëruar sipas Ligjit nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”.
3. **“ERE”** ose Enti Rregullator i Energjisë, do të thotë autoriteti rregullator i sektorit të energjisë elektrike i cili funksionon në përputhje me ligjin nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”.
4. **“Aset”** do të thotë aktivi afatgjatë material, që përdoret nga operatorët e transmetimit dhe shpërndarjes së energjisë elektrike, dhe që i shërben realizimit të

aktivitetit respektiv të licencuar.

5. **“Biznes”** do të thotë veprimtari e licencuar nga ERE për shërbimet e transmetimit, ose shpërndarjes së energjisë elektrike.
6. **OSSH ose Operatori i Sistemit të Shpërndarjes** – është një person juridik, përgjegjës për operimin e sigurt, të besueshëm dhe të efektshëm të rrjetit të shpërndarjes, duke siguruar mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të shpërndarjes, të shtrirë në një zonë të caktuar dhe, kur është e aplikueshme, lidhjet e tij me sisteme të tjera për të siguruar aftësi afatgjatë të sistemit për të përmbushur kërkesat e arsyeshme për shpërndarjen e energjisë, në harmoni me mjedisin dhe efiçencën e energjisë .
7. **Investim** - Nënkupton shpenzimet strategjike kapitale të një të licencuari (OST ose OSSH) për të përmirësuar ose shtuar asetet, të përdorura për kryerjen e veprimtarisë së licencuar.
8. **Plani i Investimeve** - nënkupton shpenzimet kapitale të planifikuara për një periudhë rregulluese të një të licencuari (OST ose OSSH, sipas rastit), që merr parasysh parimet, plotëson kriteret dhe përmban elementët e parashikuara në Ligj dhe në këtë Rregullore. Planet e OST duhet të jenë në përputhje me TYNDP e cila është zhvilluar për një periudhë 10-vjeçare dhe i është dorëzuar ENTSO-E.
9. **TYNDP**- do të thotë plani 10 vjeçar i zhvillimit të rrjetit pan-europian.
10. **“ENTSO-e (European Network of Transmission System Operators for Electricity)”** është Rrjeti European i Operatorëve të Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike.
11. **ENC**- do të thotë Sekretariati i Komunitetit të Energjisë
12. **Person** - do të thotë çdo person fizik ose juridik.
13. **Licencë** - do të thotë një e drejtë që i jepet një personi për ushtrimin e një veprimtarie në sektorin e energjisë elektrike, në përputhje me dispozitat e ligjit nr. 43/2015,“Për Sektorin e Energjisë Elektrike”.
14. **I licencuar**-do të thotë një person, i pajisur me licencë për aktivitetet e transmetimit apo shpërndarjes së energjisë elektrike, në përputhje me dispozitat e ligjit nr. 43/2015, “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”.
15. **Baza e Rregulluar e Aseteve (RAB)** - do të thotë vlera e asetëve fikse që zotërohen nga shoqëria dhe që përdoren për të kryer një nga veprimtaritë e licencuara në sektorin e energjisë elektrike.
16. **Periudha Rregullatore** - do të thotë periudha gjatë së cilës tarifatat e reja bëhen efektive dhe rregullohen/rishikohen sipas vendimit të marrë nga ERE.
17. **Plani i Rrjetit 10 - vjeçar** - i referohet Planit 10- vjeçar të Rrjetit që do të përgatitet nga OST sh.a.
18. **OST ose Operatorit i sistemit të Transmetimit** - është personi juridik, përgjegjës për operimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit, duke përfshirë interkoneksionet me sistemet e tjera ndërkufitare, për të siguruar aftësinë afatgjatë të sistemit për plotësimin e kërkesave të arsyeshme për transmetimin e energjisë elektrike.

19. Çdo term që përdoret, por nuk është përcaktuar në këtë Rregullore dhe është e përcaktuar në Ligj, do të ketë kuptimin e dhënë për atë term në Ligj, me përjashtim të rasteve kur konteksti e kërkon ndryshe.

20. **Ditë** në çdo rast në këtë rregullore do të kuptohet, ditë kalendarike.

KAPITULLI II
Planet e Investimeve
Neni 6

Kërkesa të Përgjithshme të hartimit të planeve të investimeve

Në hartimin e planeve të investimeve operatorët e transmetimit dhe shpërndarjes së energjisë elektrike do të mbajnë parasysh parimet e mëposhtme:

- a) Planet e investimeve do të jenë në përputhje me kërkesat e ligjeve, rregulloreve, metodologjive dhe të gjitha akteve nënligjore përkatëse, që rregullojnë studimet, projektimet dhe kryerjen e investimeve, përfshirë kërkesat për mbrojtjen e jetës dhe shëndetit të njerëzve, mjedisit dhe të sigurisë kombëtare. Planet e investimit duhet të jenë në harmoni me strategjitë kombëtare të zhvillimit të sektorit të energjisë elektrike.
- b) Operatori i Sistemit të Transmetimit duhet të sigurojë që plani i investimeve i dorëzuar të jetë në përputhje me parashikimet e planit 10-vjeçar të zhvillimit të rrjetit në Shqipëri dhe me planin e ENTSO-E pan-EU TYNDP, dhe në përputhje me informacionin e paraqitur në ENC për projekt /propozimet me interes të ENC.
- c) Operatori i Sistemit të Shpërndarjes dhe Operatori i Sistemit të Transmetimit gjatë hartimit të planeve të investimeve duhet të marrin në konsideratë informacionin mbi parashikimin e kërkesës si dhe informacionin mbi planet e investimeve për kapacitetet e reja gjeneruese.
- d) Planet e investimeve duhet të hartohen në mënyrë që të sigurojnë efektivitet të lartë, kosto të ulët, përfshirë marrjen parasysh të masave për menaxhimin e kërkesës për energji elektrike.
- e) Planet e investimeve duhet të marrin parasysh marrëdhëniet që operatorët e transmetimit dhe shpërndarjes së energjisë elektrike kanë me pjesëmarrësit e tjerë të tregut, për të siguruar qëndrueshmërinë e sistemit elektroenergjitik si dhe plotësimin e kushteve të sigurisë dhe cilësisë së furnizimit me energji elektrike të klientëve.
- f) Planet e investimeve do të jenë të hapura për publikun duke i'u dhënë mundësinë të interesuarve përfshirë dhe institucionet e ndryshme shtetërore të japin komentet e tyre lidhur me këto plane.

Neni 7

Përgjegjësitë e operatorëve

1. OST dhe OSSH duhet të përgatisin planet e investimeve sipas periudhave të rregullimit dhe për çdo vit pasardhës në përputhje me Ligjin. ERE do të pranojë shtesa të planit të investimeve që janë paraqitur deri në gjashtë muaj pas paraqitjes së aplikimit të planit të investimeve, në mënyrë që të zvogëlojë barrën mbi OST dhe OSSH. Planet e investimeve do të shoqërohen me një relacion shpjegues, i cili do të përfshijë edhe paraqitjen tabelare dhe grafike të të dhënave referuese dhe një plan kohor zbatimi.
2. Operatorët e transmetimit dhe të shpërndarjes së energjisë elektrike do të paraqesin në ERE raportin vjetor të zbatimit të planeve të investimeve të vitit paraardhës duke treguar ecurinë e investimeve të planifikuara dhe duke siguruar shpjegim për çdo ndryshim në plan. Raporti vjetor do të dorëzohet jo më vonë se 3 muaj pas

përfundimit të periudhës në të cilën zbatohet plani i investimeve.

Neni 8

Planet e investimeve për Operatorët e transmetimit të energjisë elektrike

1. Plani 10 vjeçar i investimeve për operatorin e transmetimit të energjisë elektrike sipas nenit 60 të ligjit nr. 43/2015, "Për sektorin e energjisë elektrike" duhet të hartohet në një plan 10-vjeçar të zhvillimit të rrjetit, të rishikohet për çdo vit duke patur parasysh planin 10 vjeçar dhe duhet të përmbajë investime që synojnë:
 - a) Përmirësimin dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit me qëllim rritjen e qëndrueshmërisë së tij dhe sigurisë së furnizimit të vendit me energji elektrike.
 - b) Reduktimin e humbjeve teknike në rrjetin e transmetimit.
 - c) Krijimi /rritja dhe operimi i kapaciteteve të interkoneksionit me sistemet kufitare
 - d) Rritjen e mundësisë për shpërndarjen dhe kontrollin në distancë të flukseve të energjisë elektrike.
2. Në planifikimin e investimeve për të plotësuar synimet e mësipërme, operatori duhet të bazohet dhe të respektojë:
 - a) Kriteret e planifikimit dhe të zhvillimit të sistemit të transmetimit të përcaktuara në Kodin e Transmetimit si dhe procedurat e parashikuara për zhvillimin e sistemit të transmetimit.
 - b) Informacionet dhe të dhënat e siguruar nga operatorët/pjesëmarrësit e tregut dhe përdoruesit e sistemit të transmetimit.
 - c) Parashikimin e kërkesës dhe informacionin mbi treguesit e investimeve për kapacitetet e reja gjeneruese.
 - d) Kriteret e projektimit të elementëve kryesorë të rrjetit të transmetimit (linja dhe nënstacione).
 - e) Periudhën e ndërtimit apo të rehabilitimit të një objekti.
 - f) Analizën e plotë të kosto përfitimit, sigurimin e efektivitetit të kostove të projektit dhe kostove të argumentuara, përfshirë plan investimesh të detajuar me afatet përkatëse (Studim fizibiliteti duke përfshirë vlerësimin e impaktit mjedisor).
3. Në planin e investimeve të parashikuar, operatori duhet të pasqyrojë listën e projekteve që do të zbatojë.
4. Plani i investimeve i paraqitur në ERE do të shoqërohet me relacione argumentuese lidhur me:
 - a) Metodologjitë e ndjekura për parashikimin e kërkesës, ngarkesës dhe ngarkesës pik sipas kushtit n-1 duke i paraqitur ato në mënyrë tabelare dhe grafike, që kanë diktuar ndërtimin apo rehabilitimin e nënstacioneve (TL/TM), kabinave të transformimit, pajisjeve rregulluese të tensionit, etj.
 - b) Ndikimet e investimit në përmirësimin e kapaciteteve transmetuese, përmirësimin e performancës së sistemit, uljen e humbjeve teknike dhe çështje të tjera që lidhen me performancën e operatorit të transmetimit etj.
 - c) Kostot, informacion i detajuar mbi humbjet, kërkesat për financim dhe burimet e tyre, periudhat e shlyerjes së investimeve dhe çështje të tjera.

- d) Analiza e plotë e përfitimit të kostos që vërteton efektivitetin e çdo projekti të planifikuar dhe justifikon kostot që lidhen me to.
- e) Implementim i detajuar i planit/ skedulimit, i shoqëruar nga një studim fizibiliteti, studim për impaktin në mjedis, të drejtat pronësore dhe të shfrytëzimit.

Neni 9

Planet e Investimeve për Operatorin e shpërndarjes së energjisë elektrike

1. Operatori i Sistemit të Shpërndarjes harton planin e investimit për zhvillimin e rrjetit të shpërndarjes për 5 vitet e ardhshme kalendarike sipas nenit 75 të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”. Ky plan duhet të përmbajë investime që synojnë:
 - a. Rritjen e shkallës së sigurisë së sistemit të shpërndarjes së energjisë elektrike.
 - b. Zvogëlimin e humbjeve teknike dhe jo teknike në rrjetin e shpërndarjes.
 - c. Mbajtjen e parametrave teknikë të furnizimit me energji elektrike të parashikuar në Kodin e Shpërndarjes.
 - d. Plotësimin dhe modernizimin e sistemit të matjes së energjisë elektrike në rrjetin e shpërndarjes.
2. Në hartimin e planeve të investimeve operatori duhet të bazohet dhe të respektojë:
 1. Kriteret e planifikimit dhe të zhvillimit të sistemit të shpërndarjes të përcaktuara në Kodin e Shpërndarjes.
 2. Studimi i ngarkesave ekzistuese dhe parashikimi i zhvillimit të ngarkesave në të ardhmen.
 3. Informacionet dhe të dhënat e siguruar nga OST-ja, pjesëmarrësit e tregut dhe klientët kryesorë të lidhur me sistemin e shpërndarjes.
 4. Informacioni i paraqitur nga vlerësimi i treguesve të zhvillimit të kapaciteteve të reja gjeneruese.
 5. Kriteret e projektimit të elementëve kryesorë të rrjetit të shpërndarjes (nënstacione, kabina transformimi, linja shpërndarëse të TM dhe TU etj).
 6. Periudhat kohore të zbatimit të investimit për ndërtimin apo rehabilitimin e një objekti.
3. Në planin e investimeve të parashikuara, operatori duhet të pasqyrojë listën e projekteve, që do të zbatohen.
4. Plani i investimeve shoqërohet me relacione argumentuese lidhur me:
 - a) Metodologjitë e ndjekura për parashikimin e kërkesës, ngarkesës dhe ngarkesës pik sipas kushtit n-1 duke i paraqitur ato në mënyrë tabelare dhe grafike, që kanë diktuar ndërtimin apo rehabilitimin e nënstacioneve (TL/TM), kabinave të transformimit, pajisjeve rregulluese të tensionit, etj.
 - b) Ndikimet e investimit në përmirësimin e kapaciteteve transmetuese, përmirësimin e performancës së sistemit, uljen e humbjeve teknike dhe çështje të tjera që lidhen me performancën e operatorit të transmetimit etj.
 - c) Kostot, informacioni i detajuar mbi humbjet, kërkesat për financim dhe burimet e tyre, periudhat e shlyerjes së investimeve dhe çështje të tjera.

- d) Analiza e plotë e përfitimit të kostos që vërteton efektivitetin e çdo projekti të planifikuar dhe justifikon kostot që lidhen me to.
- e) Implementim i detajuar i planit/skedulimit, i shoqëruar nga një studim fizibiliteti, studim për impaktin në mjedis, të drejtat pronësore dhe të shfrytëzimit.

KAPITULLI III

Procedurat e paraqitjes dhe miratimit të planit të investimeve

Neni 10

Procedura e paraqitjes dhe miratimit të planit të investimeve

4. Një procedurë për miratimin e planit të investimeve fillon me paraqitjen e një kërkesë për miratim të planit të investimeve nga OST apo OSHEE së bashku me një plan të detajuar investimesh sipas dispozitave të parashikuara në nenin 8 dhe 9, si dhe shtojcën 1 të kësaj Rregulloreje. I licencuari do të paraqesë planin e investimeve në ERE pasi t'a ketë konsultuar me palët e interesuara.
5. Nëse kërkesa për miratimin e planit të investimeve është bërë konform kushteve të përcaktuara në këtë Rregullore, Bordi i ERE merr vendim për fillim procedure të shqyrtimit të planit të investimeve.
6. Para marrjes së miratimit të planit të investimeve nga ERE, OST të marrë opinionin nga Ministria e Zhvillimit Ekonomik Turizmit dhe Tregtisë në lidhje me planin e investimeve që do të paraqesë.
7. ERE pasi shqyrton planin e investimeve dhe nëse e gjen atë në përputhje me kërkesat e lartpërmendura, e miraton tërësisht.

Neni 11

Afatet e paraqitjes dhe miratimit të planit të investimeve

- ERE ka përcaktuar afatet për paraqitjen dhe miratimin e planit të investimeve në kontekstin e aplikimit dhe miratimit të tarifave për veprimtaritë e ushtruara nga operatorët e transmetimit dhe të shpërndarjes në tregun e energjisë elektrike. Këta të fundit do të paraqesin në ERE planin e investimeve për vitin pasardhës në të njëjtën kohë me aplikimin për tarifë.
- ERE publikon njoftimin për paraqitjen e planit të investimeve nga operatorët e transmetimit dhe të shpërndarjes jo më vonë se 7 (shtatë) ditë nga data e pranimit të aplikimit për marrjen e komenteve nga të interesuarit. Të interesuarit mund të paraqesin komentet e tyre brenda 15 ditëve nga publikimi.
- ERE mund të kërkojë sqarime ose të bëjë pyetje lidhur me planin e investimeve të paraqitur nga aplikuesi, nga dita e paraqitjes së tij deri në miratim.
- ERE mund të organizojë seanca dëgjimore me pjesëmarrjen e palëve të interesuara.
- ERE shqyrton dhe merr vendim për miratimin e plotë të planit të investimeve para miratimit të tarifave të transmetimit apo shpërndarjes.

Neni 12

Kriteret për miratimin e planit të investimeve

1. ERE mund të miratojë Planin e Investimeve në tërësi sipas përparësisë së projekteve. Informacioni i paraqitur në planin e investimeve përdoret nga ERE për të përcaktuar Bazën e Rregulluar të Aseteve (RAB), të veprimtarive të licensuara për aktivitetet respektive në sektorin e energjisë elektrike.
2. Në miratimin e planit të investimeve ERE merr në konsideratë:
 - a. Nëse plani përmirëson nivelin dhe cilësinë e shërbimit.
 - b. Nëse plani është në gjendje të përmirësojë dhe reduktojë humbjet teknike dhe joteknike.
 - c. Nëse plani përmban dhe reflekton masat për minimizimin e kostos duke përfshirë praktikatat transparente dhe të drejta të blerjeve.
 - d. Nëse plani është mjaftueshmërisht i detajuar, i dokumentuar dhe konsiston në një shkallë të duhur fleksibiliteti në zbatim.
 - e. Nëse plani i investimeve ka analizuar dhe vlerësuar disa alternativa dhe ka argumentuar faktin se pse alternativat e tjera nuk janë përfshirë.
 - f. Nëse plani i investimeve është në përputhje me strategjinë e zhvillimit të sektorit të energjisë elektrike.
 - g. Nëse plani është realizueshëm brenda afatit të përcaktuar.
3. Nëse ERE e sheh të arsyeshme mund të kërkojë kryerjen e një oponente për vlerësimin e aspekteve teknike dhe eficiencën ekonomike të investimit.

Neni 13

Njoftimi për Vendimin

1. Brenda 3 ditëve kalendarike nga zbardhja e vendimit përfundimtar, ERE do të njoftojë operatorin e transmetimit apo të shpërndarjes së energjisë elektrike si dhe do t'i dërgojë atij një kopje të vendimit.
2. Vendimi i Bordit të ERE për miratimin e planit të investimeve për operatorët e transmetimit dhe të shpërndarjes së energjisë elektrike publikohet në Fletoren Zyrtare.
3. Brenda 7 ditëve nga marrja e vendimit të Bordit të ERE-s, i licensuari ka të drejtë të paraqesë kërkesën për rishikim në ERE konform Rregullores së funksionimit, organizimit dhe procedurave të ERE.

KAPITULLI IV

Dispozita të tjera

Neni 14

Informacioni konfidencial

Në rast se ndonjë operator pretendon se plani i investimeve të tij përmban një numër informacionesh dhe të dhënash, që ai i konsideron konfidenciale, ai do t'i shënojë si konfidenciale kur paraqet planet e investimeve dhe të tilla informacione dhe të dhëna do të do të vlerësohen nga ERE-s, nëse janë të tilla sipas rregullave dhe procedurave që aplikohen për këto lloj informacionesh dhe të dhënash.

Neni 15

Ankimi gjyqësor

Kundër Vendimit të Bordit të ERE-s, për miratimin ose jo të planit të investimeve, operatorët e transmetimit dhe të shpërndarjes së energjisë elektrike, mund të bëjnë ankim në gjykatë brenda 30 ditëve nga botimi i vendimit në Fletoren Zyrtare.

KAPITULLI V

Neni 16

Amendimi i Rregullores

Kjo Rregullore është objekt rishikimi dhe ndryshimi me vendim të Bordit të ERE-s, në përputhje me Rregullat e organizimit dhe funksionimit dhe procedurave të ERE-s.

Neni 17

Hyrja në fuqi

Kjo rregullore hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.
Kjo rregullore botohet në Fletoren Zyrtare.

Shtojce 1: Tabela e Investimeve për vitin _____

Përshkrimi i Grupit të Aseteve (në përputhje me Listën e Llogarive)	Numri i Llogarise	Koha e pritshme e vënies në punë	Vlera e pritshme e Kapitalizuar (për t'u përfshirë në RAB)	Jetegjatesia e pritshme	Amortizimi vjetor i pritshëm